

Pipafigyist

2008. június • II. évfolyam, 3. szám

Jászfényszarui Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Nemzeti Vágta 2008

„Nyeregbe Magyarország”

2008. május 31-én és június 1-jén rendezték meg Budapesten a Nemzeti Vágtát. Ez a fesztivál idén került először megrendezésre. Az esemény középpontjában az a történelmi hangulatú lóverseny állt, amelyre 96 magyar település nevezett be, ebből 65 város, 22 község, 6 fővárosi kerület, 1 városrész volt. 2 település közösen nevezett be, egy település pedig kistérségével együtt jött az eseményre. A Vágta betöltötte azt a szerepét is, hogy a határon túli városok számára is lehetőséget biztosítson. Hat erdélyi és egy felvidéki magyar város döntött úgy, hogy itt van a helyük.

A Nemzeti Vágta e városok és falvak ünnepe is volt! Az indulók hetek, hónapok óta készültek lovukkal, lovasukkal és azokkal a helyi jellegzetes tárgyakkal, étkekkel, hagyományokkal, melyeket az Andrassy úton, a Vágta Korzón mutattak be a látogatóknak.

Bizonyára emlékszünk, hogy már 2007-ben is voltak próbálkozások a fent említett rendezvény elindítására, amelyek végül kifalladtak. A mai napig is kísérték viták az

eseményt, sőt voltak ellenzői is. Ennek ellenére a magyar lovas társadalom, a kulturális szervezetek, a hagyományőrök nagy része támogatandónak ítélte az erőfeszítéseket. A Magyar Huszár és Katonai Hagyományörző Szövetség is fontos szerepet vállalt a szervezésben. 100 főnyi legénységgel és 68 lóval demonstrálták a katonai hagyományörzés fontosságát. A vágta főkapitány megtisztelő szerepére Székely Tibor huszár alezredest, a szövetség ügyvezető elnökét kérték fel. Két helyettese pedig Pénzes Gábor őrnagy és Ézsiás Vencel őrnagy voltak.

A jászfényszarui Huszárbandérium is hetek óta készült, 8 háttas és 2 tüzérrákos lóval. Érezhető volt mindenkin a feszültség. Két napon át, napi 10 órát kellett szinte folyamatosan lovon tölteni, úgy, hogy a kamerák jóvoltából nemcsak a jelenlévő több tízezres tömeg, hanem az egész ország látta minden mozdulatukat. Embert próbáló feladat volt a 30 fokos melegben állig begombolkozva, csákóban, kesztyűben, zász-

lóval a kézben, egyenes derékkal, felvetett fővel, büszkén és méltóságteljesen róni a köröket.

Az áldozatvállalással arányos volt az elismerés és a dicsőség is.

A versenynapon 16 előfutam, 3 középfutam, 1 jótékonyági futam és a döntő futam felvezetését kellett végrehajtaniuk az 500 m-es körpályán. A színek alapján összeválogatott 8 ló úgynevezett „ék előre” alakzatban, hatalmas nemzeti zászlókkal felékesítve valóban impozáns látványt nyújtott. Szerencsés volt a rendezők részéről a helyszínválasztás is. A Hősök Tere körül felépített 12 m széles, speciális homokaljzattal felszört ovális pálya jól vizsgázott. Az esemény szerencsére igazán súlyos balesetektől mentesen zajlott le.

Különlegesen megható színfoltja volt a rendezvénynek, hogy mindkét napon megszólaltatták a Lehel kürtöt, a jászok nemzeti ereklyéjét, melyet különleges biztonsági intézkedések mellett szállítottak Budapestre.

A végrehajtó állomány munkájának elismeréseként név szerint is említsük meg őket:

Ézsiás Vencel őrnagy, Ézsiás István kapitány, Palencsár Csaba hadnagy, Maksa Mátyás hadnagy, Zsámboki Zsolt őrmester, Tarján Tamás őrmester, Gyebnár Sándor közhuszár, Ézsiás Máté közhuszár, Ézsiás Barnabás közhuszár.

Büszkék vagyunk rájuk, hogy egy ilyen nagy nyilvánosságot kapott országos rendezvényen tisztességgel megállták a helyüket, méltón képviselték a huszár hagyományokat és szebbé tették mindannyiunk számára ezt a hagyományteremtő fesztivált.

Az esemény sikeres lebonyolítását követően summázhatjuk, hogy a katonai hagyományörzés és a kulturális értékek megmentése szempontjából fontos volt a szakmailag és emberileg hiteles szerepvállalás. Történelmi lehetőséget szalasztottak volna el a hagyományőrök a távolmaradásukkal.

Ézsiás Vencel
Ézsiás Ildikó

Mikszáth Kálmán: A pénzügyminiszter reggelije

(Ellenzéki vázlat) – 1883

A büfében csak két asztal van megterítve fehér abrosszal. A többi asztal terítetlen: az a demokratáknak való. E célra paprikásszalonna is van az üvegedényben. Szalonna üveg alatt! Borzasztó idea!

Az egyik asztal terítője sokkal fehérebb, mint a másik. Az asztalon egy pohár áll sherryvel, egy üres tányér, melybe a sonkás szeletek jönnek, s végre egy kis tányér tele finom hosszúkás cukorkákkal.

A szék is oda van már készítve, s eltolva a többi székek, hogy valahogy más oda ne ülhessen.

(...)

E pillanatban nesztelenül belép a miniszter. Mély csend. A szőnyeg felfogja lépteinek nesztét, s lágyan suttoja: »őexcellenciája reggelizni jött«.

A legyek, amint a tejre idejöttek, pajkosan röpködnek

körbe, s egymást biztatják: »Gyerünk, reggelizzünk a miniszterrel«.

A mamelukok ajkain megjelenik a nyájas, hódoló mosoly, a szélsők arcáról elfut az elégedetlenség, minden derült, a napsugár besüt az ablakon, a büfébeli Hébe kék szemei ígéző fényben tündökölnék, a vajak olvadoznak, a heringek, sajtok pikáns illatokat terjesztenek, minden, de minden olyan ünnepélyes, mert a pénzügyminiszter reggelizik.

A kegyelmes úr leül, a szék megreccsen alatta, mintha a nagy megtiszteltetést köszönné. A sonkát odateszik eléje. Kár, hogy nincs retrográd élet, hogy a megboldogult sertés földi maradványai átéreznek.

A miniszter keveset eszik és elegánsan. A kés és villa bizonyos előkelőséggel horzsolja egymást.

Az első falatnál leönti egy kis borral... még egy falat, és még egy... megint egy korty rá... Őexcellenciájának jó étvágya van.

S ezalatt benn a tanácssteremben sebesebben megy minden. A szónokok megrövidítik beszédeiket. Minek is beszéljenek? Hiszen eredménye úgy sincs – és még csak nem is bosszankodik meg érte senki, ha elmondják, hogy az adózó nép mint nyomorog. Mert a pénzügyminiszter úgy sincs ott. A pénzügyminiszter reggelizik.

A büfé ajtaja ki van nyitva. Kilátni meg belátni.

Künn két erdélyi képviselő sétál nagy szomorúan. Éppen a székelyek tömeges kivándorlását beszélnek. Borzasztó állapotok... a szegény székelyek éheznek.

– Pszt! Ne olyan hangosan! Bent a pénzügyminiszter reggelizik!

Jeles évfordulók

Május

85 évvel ezelőtt született Diószegi Vilmos (Budapest, 1923. május 2. – Budapest, 1972. július 22.), az ősi magyar hitvilág kutatója. 1947-től dolgozott etnográfusként a Néprajzi Múzeumban, 1963-tól az MTA kutatócsoportjának tagja, majd osztályvezetője lett. Több kutatóutat tett az ázsiai nomád népek között; főként a sámánok és a régi magyar hitvilág foglalkoztatja. A témában számos könyve jelent meg, például: *Sámánok nyomában Szibéria földjén* (1962), *A pogány magyarok hitvilága* (1967).

100 évvel ezelőtt hunyt el Duka Tivadar (Dukafalva, 1825. június 22. – Bourne-mouth, Anglia, 1908. május 5.), orvos, honvédszázados, a brit hadsereg őrnagya. A pesti egyetemen jogot hallgatott, 1846-ban ügyvédi vizsgát tett. 1848-ban Jellasics támadásakor jelentkezett a nemzetőrségbe. A szabadságharc alatt először hadnagyként, végül századosként Görgei Artúr tábornok titkára és parancsértisztje volt. A világsi fegyverletétel után orosz fogságból megszökött és emigrált. A londoni egyetemen végzett tanulmányok után 1853-ban orvosi oklevelet szerzett. 1854-től a bengáliai angol hadsereg katonaróvosa lett. Az országról szóló ismeretterjesztő írásai magyarországi lapokban is megjelentek. Érdeklődni kezdett Kőrösi Csoma Sándor munkássága iránt és megkezdte kéziratának és hagyatékának egybegyűjtését, eközben fontos kutatásokat végzett India természeti viszonyairól is. Nyugalomba vonulása után idejét az összegyűjtött anyag feldolgozásának szentelte. Tudományos munkássága elismeréseként a Magyar Tudományos Akadémia 1863-ban levelező, 1900-ban pedig tiszteletbeli tagjává választotta.

25 évvel ezelőtt hunyt el Romhányi József (Nagytétény; 1921. március 8. – Budapest, 1983. május 7.) író, költő, műfordító. Eredetileg muzsikusként készült, sokáig dramaturgként, művészeti vezetőként dolgozott, a szórakoztató zenéket elbíró bizottság vezetője volt. Számos magyar operához (például Erkel Ferenc, Sugár Rezső, Ránki György műveihez) alkotott új szövegkönyvet; operákat, musicaleket fordított magyarra – utóbbiak közül legismertebb a *Macskák*. A nagyközönség azonban elsősorban játékos állatverseit felőlelő *Szamárful* című kötete révén, másrészt számos rajzfilm szövegének szerzőjeként emlékezhet rá. Az ő nevéhez fűződik például *A Mészga család*, *a Doktor Bubó*, *a Mekk mester*, valamint a *Flintstone család* több mint negyven epizódjának bravúros szövege. A mindezen műveiben megnyilvánuló sziporkázó verstehetsége nyomán hamar elnyerte a „Romhányi, a Rímhánnyó” nevet.

275 évvel ezelőtt született Sajnovits János (Tordas, 1733. május 12. – Buda, 1785. május 4.) a finnugor nyelvrokonság korai kutatója, nyelvész, matematikus és csillagász. A nemesi származású Sajnovics János, 1748-ban belépett a jezsuita rendbe. 1758 és 1760 közt Hell Miksa, a bécsi udvari csillagda igazgatójának tanársegédje volt. A magyar nyelv finnugor rokonságának első magyar kutatója ő volt, noha nem volt nyelvész. Jezsuita szerzetesként tagja volt annak az expedíciónak, amely 1769-ben VII. Keresztély dán király kezdeményezésére, Mária Terézia megbízásából Észak-Norvégia partjainál végzett csillagászati megfigyeléseket. A tudósnak a mérések mellett az is a feladata volt, hogy tanulmányozza a szigeten élő lappok anyanyelvét is. Sajnovics elsőként a két nyelv hangzásának, hanglejtésének hasonlóságára figyelte fel, majd a nyelvek szóképzéstan, hangtani és alakítási egyezéseit kutatta. Sajnovics a lapp és a magyar nyelv azonosságairól már 1770-ben könyv *alakban* (*Demonstratio Idioma Ungarorum et Lapponum idem esse*) írt, és ezzel elindította nyelvünk eredetének tudományos kutatását is.

245 évvel ezelőtt született Batsányi János (Tapolca, 1763. május 9. – Linz, 1845. május 12.), költő, tanulmányíró, folyóirat-szerkesztő. Kazinczy Ferencsel és Baróti Szabó Dáviddal megalapította első irodalmi folyóiratunkat, a *Magyar Museumot* (1788-92). Ebben adta ki 1789-ben „*A franciaországi változásokra*” című forradalmi versét. 1794-ben a magyar jakobinus mozgalomban való részvétel vádjával egyévi börtönrre ítélték, amit Kufsteinben töltött le. 1809-ben részt vett a Bécsset meg szálló Napóleon kiáltványának szövegezésében. 1809-től Párizsban élt, évdíjat kapott Napóleontól. Napóleon bukása után, 1815-ben az osztrák rendőrség letartóztatta. Előbb Spielbergben raboskodott, majd 1816-ban élete fogytáig Linzbe internálták feleségével együtt.

75 évvel ezelőtt hunyt el Krúdy Gyula (Nyíregyháza, 1878. október 21. – Budapest, 1933. május 12.) író, hírlapíró. Érettségi után rövid ideig Debrecenben, majd Nagyváradon újságíró. Még nem volt húsz éves, amikor első novelláskötete megjelent. Munkatársa számos folyóiratnak és a Nyugatnak is. Országos hírt és igazi közönségikert a Szindbád-sorozat és az 1913-ban megjelent *A vörös postakocsi* c. regényével szerzett. Pályája a 20. századi magyar irodalomban sajátos jelenség. Kifejezésre jut benne a késői romantika kiteljesedése éppúgy, mint a modern, impresszionisztikus és a realizmus egy sajátos, rendkívül egyéni formájáig eljutó társadalom-és lélekábrázolás.

160 évvel ezelőtt született Kauser József (Pest, 1848. május 10. – Budapest, 1919. július 25.), a historizmus és az eklektika stílusában alkotó építész, Budapesten, Zürichben és Párizsban végezte tanulmányait; a párizsi Opera alkotójának, Garnier-nek a tanítványa volt. Budapesten Ybl Miklós halála után őt bízták meg a Bazilika belső terének kialakításával. Legfontosabb épületei: a józsefvárosi jezsuita Jézus Szíve-templom, a Török Pál utcai művészeti szakközépiskola és a mellette álló református főgimnázium, a Sancta Maria leányiskola, a Szent László Kórház és az új Pallas Nyomda.

Jászok XIV. Világtalálkozója

2008. június 26-29. között Pusztamonostoron kerül megrendezésre a Jászok XIV. Világtalálkozója a Jászok Egyesülete és a település Önkormányzata közös szervezésében. Ezekben a napokban ide várjuk a helyben élő és az elszármazott jászokat egy közös ünneplésre. A szervezők igyekeznek tartalmas programokkal, látványos műsorral szórakoztatni a közönséget.

A találkozó 2008. június 26-án, csütörtökön indul, amikor is megérkeznek a Monostor nevű települések iskoláinak tanulói. Évekre visszanyúló hagyománya van már ennek a találkozóknak, melyen hat település közel 100 tanulója és 15-20 pedagógusa vesz részt. Csütörtökön délután bemutatkozó kulturális műsorukat tartják az iskolák, pénteken délelőtt Ismerd meg Pusztamonostort! akadályversenyt rendeznek számukra a település egész területén. A szombati napot kirándulással töltik, majd este bekapcsolódnak a Jász Világtalálkozó programjaiba, vasárnap pedig a Jászsági Tűzoltóversenyen vesznek részt hazautazásukig.

A Világtalálkozó pénteki napján megnyitó ünnepség keretében helyi művészeti csoportok bemutatkozására kerül sor, valamint a vendég iskolák tanulói is bemutatják műsorukat. A Művelődési Házban kiállítások nyílnak, ahol a Jászság neves művészei mellett Pusztamonostorról elszármazott művészek alkotásait is megcsodálhatjuk. A hivatalos megnyitó után meghívásos „öregfiúk” labdarúgó mérkőzés veszi kezdetét, ahová már meghívtuk és visszaigazolást is kaptunk a következő csapatoktól: Parlament Válogatott, Jász-Nagykun-Szolnok megyei média válogatott, Megyei Labdarúgó Szövetség játékvezetőinek válogatottja, Polgármesterek válogatottja, Magyarországon tanuló iráni fiatalok csapata és Pusztamonostor korosztályos válogatottja. A sportos délután lecsúsító versennyel zárul. Pénteken este amatőr zenekarok szórakoztatják a rockzenét kedvelőket, majd 22 órától kezdődik az Ossián együttes élő koncertje.

Szombaton reggel térszenteléssel indul a nap, majd 9 órakor Dr. Tornyák Csaba érsek Úr celebrálja a szentmisét templomunkban. A szentmise után veterán traktorok vonulnak végig a Szabadság úton, valamint őket követi a Jász települések díszes és látványos felvonulása huszárok, néptáncosok kíséretében. A díszünnepség keretében Polgármester Úr megnyitó beszéde, a fővédnök megnyitója, a Jászságért díj átadása, elszármazottak köszöntője, Jászkapitány választás, és településünkön élő, vagy innen elszármazott művészek műsora hallható

majd. A Jászkapitány az önkormányzat döntése alapján, a település lakóinak véleményét is figyelembe véve Percz László lesz. A műsorban fellépnek: Györgyfi József operaénekes, településünk szülötte, Magda Gábor gitárművész, Pető Edina énekművész, az általános iskola furulya csoportja reneszánsz műsorral.

A műsor után a Művelődési Ház színpadán már hagyományosan, bemutatkoznak a jászsági települések amatőr csoportjai. A Zárdakert melletti területen Veterán traktorokat csodálhatnak meg az érdeklődők. Réz Gyula nyugalmazott muzeológus tart érdekes előadást „Őseink gépei, gépeink ősei” címmel, ahol hallhatunk a hazai gépgyűjtemények jelentőségéről, valamint a mezőgazdasági kiállítások történetéről. A legendás HOFHERR traktor indítására is sor kerül, valamint lesz még traktorok ügyességi versenye, cséplési bemutató, traktorok erőversenye, traktorszépségverseny. A gyermekeknek makett kiállítás, népi játékok sátra, arcfestés, ügyes kezek sátra, kisállat-bemutató, nyuszi simogató. Ostorpatintás, ostorkészítés, ekefej-hajító verseny, traktorvezetés. Délután íjászbemutató, templomi hangverseny színesíti a programot. Egész nap sétálóutca népművészekkel, akik nem csupán bemutatják portékáikat, hanem a vásárfia beszerzésére is lehetőséget adnak. Az esti órákban Tajti Csaba mutatja be gramfon gyűjteményét, amely páratlan élményt nyújt majd azoknak, akik érdeklődnek a régi zeneműveiről és lemezek iránt.

Esti mese helyett a Szeleburdi Meseszínház Pampalinivel Afrikába repíti a nagyérdemű közönséget. A Groovehouse zenekar fellépése, majd a Tűzvarázslók-tűzsonglőr csapat előadása, tűzijáték és a hastáncos lányok izgalmas és látványos produkciója, reméljük, mindenki számára emlékeztetése teszi az estét. Aki még ezek után sem fárad el, egy fergeteges Disco kavalkádban vehet részt, és éjjelkor a világhírű sztárvendég, DJ. Sterbinszky zenéjére mulathat.

Vasárnap a nagy megmérettetések napja lesz. Reggel 8 óra előtt kezdődik a Jászsági Tűzoltóverseny, melyre Tűzoltó Egyesületünk szinte minden korosztályból állít ki csapatokat. A verseny helyszínére a csapatok felvonulását a Központi Tűzoltózenekar kíséri. Délután harcművészeti bemutató, szórakoztatja a megjelenteket, valamint aki kedvet érez, kipróbálhatja a vödörrel történő „tűzoltást” is.

Kedves Olvasó! Reméljük a fenti kis ízelítő felkeltette érdeklődését, és ellátogat Pusztamonostorra, ahová szeretettel hívjuk és várjuk!

Európai Vidékfejlesztő Egyetem – APURE Lengyelországban (Association pour les Universités Rurales Européennes)

A vidéken múlik Európa jövője – hangzott el két éve az APURE magyarországi egyetemén, amelynek Szolnok, Mezőtúr, Kunhegyes, Szarvas, Karcag Berekfürdő és Jászfényszaru adott helyet.

Ebben az évben Lengyelország a házigazda, a rendezvényre 2008. június 11–18. között kerül sor, Sucha Beskidzkában az Ökológiai és turisztikai Főiskolán. Meghívást kapot a népfőiskolánk is. A találkozó témája az „Európai vidéki területek fejlesztése: oktatás, kultúra és tradíció, mint az innováció és a modernitás forrása”.

A találkozó a következő szekciókra épül:

- Politika, tendenciák és kilátások Európai vidéki területeinek fejlődésében
 - A vidéki területek kultúrájában jelenlévő tapasztalati tőke
 - A helyi dinamizmus és a vidéki területek fejlesztésében vállalt partnerség fontossága
 - Folyamatok, helyi dinamizmus, helyi szervezetek
- Magyarországot többek között a Megyei Népfőiskolai Társaság és a Bedekovich Népfőiskola is képviseli s a harmadik szekcióban alkalmunk lesz bemutatkozni. Az eseményekről a következő lapszámunkban tudósítunk.

Azt az érzést nem lehet elmondani

Hazaérkezés

1948. május 20-án jöttem haza a hadifogságból. Úgy emlékszem rá, mintha ma történt volna. Mikor el akartunk jönni, 9 ezren voltunk a lágerben. Egyfolytában pirították szeletekben a kenyeret a kemencében, egy hétre valót – ez lett az útravalónk. A morzsákat is evőkanállal szétmértük és lecsaptuk késsel a tetejét, hogy mindenkinek egyforma legyen.

Voronyezsben szálltunk fel a vonatra (voltak köztünk osztrákok, csehek, bulgárok, délvidékiek is). 96-an voltunk egy vagonban és egy szerelvény 70 vagonból állt. Ott is priccseken aludtunk.

Erre a hazajövetelre úgy került sor, hogy valaki kitalálta, Rákosi Mátyás is éhségsztrájkjal szabadult meg, és híre ment a lágerben, hogy mi is ezt fogjuk csinálni. Azt tervezte az egész nép, hogy május 1-én eszünk utoljára. Híre ment, és ezért a lágervezetés elébe ment az ügynek.

Április 26-án már lógott a lábunk a vagonból.

Előtte sokat ígérgettek, hogy szabadulunk.

Az asztalosok csináltak egy koporsót januárban, utána csináltak egy lécet, becentizték és minden este levágtak egy centit és betették a koporsóba.

Eltemettük rendesen – katolikus pap is volt velünk – *mintha magunkat temettük volna, mert már nem láttunk reményt*, úgy éreztük itt pusztulunk el.

Az örök erről is tudomást szereztek, híre ment.

Most nem volt kívülről zárva a vagon, több helyen megállt a vonat. Jó messziről indultunk, egészen a Don kanyarból. Leszállni nem lehetett, örök is voltak a vonaton.

Máramarosszigeten megálltunk, a szerelvényel együtt mentünk be a lágerbe, ott lefűrödtünk, az egész szerelvény. Újra be-vagoníroztak és mentünk tovább Záhonyon keresztül Debrecenbe, ott is fűrödtünk, onnan kaptuk a hadifogoly-igazolványt és onnan én hazajöttem, 25 forint útiköltséget kaptam. Felszálltam a vonatra, Szolnokig mentem, ott aludtam az állomásban és reggel jöttem Fényszaruba. Újság hozta, hogy jönnek a foglyok.

A szüleim 13-szor voltak kint élésem, de én nem érkeztem. Amikor Sándor Fábissal jöttünk, kint voltak élénk: apám, öcsém, Dobák Jóska unokaöcsém, meg Cseszko Öcsi.

Szinte nem voltam éssen, apám húzott le a vonatról. „Gyere le fiam, itthon vagy!” – nem akartam elhinni, hogy tényleg hazaértem. Gyalog jöttünk az állomástól, akivel csak találkoztam útközben, üdvözlöttük, megöleltük egymást. *Azt az érzést nem lehet elmondani.* 3 évig mindig hitegettek bennünket. 3 hónapot mondtak, hogy csak kint leszünk és 3 év lett belőle.

Az udvarunk tele volt emberekkel, mindenki érdeklődött, hogy tudok-e valamit az ő hozzátartozójáról. Mindjárt átvetkeztem, letettem a fogolyruhát (szedett-vedett átalakított volt). Anyám főzött, még kis Gönye is ott volt ebédelni (mert ő volt a cigányom nekem, szerettem mulatni fiatal koromban, táncolni, énekelni), bableves volt, meg fasírt. Nekem keveset volt szabad ennem. Alig kaptam levegőt, furcsa volt itthon lenni.

Délután elmentem a kedvesemhez, aki később a feleségem lett.

A következő napokban csak könnyebb munkákat végeztem, utána meg apámék-

kal mentem dolgozni, jöttek a nehéz nyári munkák.

Hogyan lettem én fogoly?

Először 1942-ben vonultam be, mint pórtartalékos. 9 hónapig voltam katona Pesten a X. honvéd laktanyában, ezalatt nem történt semmi különös, leszereltem, itthon dolgoztam. 44-ben azonban, amikor március 13-án bevonultam, már a frontra mentünk.

Lengyelországba mentünk – Dolinára először, utána Nadvolnára, majd Erdélybe, Szamosújvárra. Nem harcoló alakulatnál szolgáltam, hanem a II/1-es páncélos hadosztály gépkocsiról sütő oszlop volt a hivatalos nevünk. Onnan Felvidékre mentünk, a Csallóközbe, majd Németországba, az oroszok elől vonultunk. Ott ért véget számomra a háború. A fákon hangszóró szólt, és kiabálta, hogy minden nemzetiség mehet haza.

Elindultunk gyalog, ki hogy tudott...

Az én hadnagyom azt mondta: „ismerem én az orosz, nem fogja az Cseszko Nándort hazaengedni aratni...”, de mi Németországon és Ausztrián keresztül gyalog jöttünk haza. Naponta 60 kilométert tettünk meg, örültünk, hogy jöhetünk haza, de az úton jött velünk szembe az igazoltató. Sok embert elfogtak és Sopronkőhidára vittek. Kb. 50 ezren voltunk, 2 nap 2 éjjel voltunk a szabadban, mert már nem fértünk be a börtönbe. Szakadt az eső, örök álltak körül minket, éppen pünkösdi volt...

Onnan gyalog jöttünk Celldömölkig, ott egy nagy orosz láger volt felépítve, be-vagoníroztak bennünket, azt mondták, hogy Pestre visznek, ott leigazolnak és mehetünk haza. Ez nem volt igaz, hanem ránk zárták a vagonajtót és egyenesen vittek ki Voronyezsbe, ott szálltunk ki. Nem is szálltunk, hanem összeestünk a gyengeségtől, amikor egy mellékvágányra tolták a vonatot és kinyitották az ajtaját.

Sorakozó és gyalog mentünk a 9-es lágerbe, ott már voltak németek, olaszok, osztrákok, franciák és besszarábiaiak.

Kaptunk csana levest és 7 deka barna, inkább fekete kenyeret.

Másnap már mentünk ki dolgozni a fűrésztelepre. Azt mondták 3 hónapig itt kell dolgozni és majd mehetünk haza. De ez nem volt igaz, helyette kivitték bennünket az erdőbe, ahol nem volt semmi, kivágtuk a fát, annál melegegtünk, ott nagyon hideg volt, 40 °C fok mínuszban. Magunknak kellett kiásni és megépíteni a bunkert. 2 héti voltunk a szabad ég alatt, mire kiolvadt a

Jeles évfordulók

Június

70 évvel ezelőtt hunyt el Dsida Jenő (Szatmárnémeti, 1907. május 17. – Kolozsvár, 1938. június 7.) erdélyi magyar költő. Szatmárnémetin érettségizett, majd a kolozsvári Regele Ferdinand egyetem jogi karán tanult, de az egyetemet nem fejezte be. 1927-től a *Pásztortűz* című folyóirat szerkesztője lett. A marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaság 1929-ben tagjává fogadta. 1930-ban részt vállalt az *Erdélyi Fiatalok* című folyóirat alapításában. 1934-től a *Keleti Újság*ot szerkesztette, ahol *Anyanyelvünk* címen állandó rovata volt. 1938-ban halt meg, szívbetegségben, sírja a házsongárdi temetőben található. Kiváló formaművész, az avantgárd képzőművészet megőrzése újította fel a kötött versformát, a klasszikus hagyományokat. Korai költészete a századvég és a nyugatos líra hatását mutatja. Igazi megnyugvást az újkatolikus reformmozgalommal találkozáskor talált, melyben mélyen átélte gyermekkori vallásossága erősödött meg.

115 évvel ezelőtt hunyt el Erkel Ferenc (Gyula, 1810. november 7. – Budapest, 1893. június 15.), zeneszerző, karmester, zongoraművész, pedagógus. Régi muzikusdinasztiában született, tanulmányait szülővárosában kezdte, majd Nagyváradon folytatta, s Pozsonyban fejezte be. 1828-tól Kolozsváron zongoraművészként majd karmesterként működött. 1834-ben került a fővárosba, majd egy évvel később végleg letelepedett Budapesten, ahol karmesterei, zeneigazgatói posztokat töltött be. 1840-ben szerezte el első operáját, a *Báthory Máriát*, melynek szövegkönyvét Egressy Béni írta, aki később állandó segítőtje lett operaszerzői munkájában. Ő volt az Operaház első zeneigazgatója egészen haláláig. A Kölcsey *Himnuszának* megzenésítésére hirdetett pályázatot 1844-ben nyerte meg. A szabadságharc után minden erejét a fővárosi hangversenyélet fellendítésének szentelte. 1853-ban megalapította a Filharmoniai Társaságot. Pályája csúcán írta a *Bánk Bánt*, mely az utolsó Egressy Béni-szövegkönyvű operája volt. Saját operái mellett írt népszínmű-, balett- és kísérőzenéket is. Pedagógiai tevékenysége mellett zenei intézményeket is alapított, illetve vezetett. 1875-től 1886-os nyugdíjazásáig a Zeneakadémia igazgatója és zongoratanára volt.

435 évvel ezelőtt hunyt el Verancsics Antal (Antun Vrancic) (Sibenik, 1504. május 29. – Eperjes, 1573. június 15.) királyi helytartó, római katolikus főpap, diplomata, történetíró. Verancsics korának egyik legnagyobb formátumú magyar gondolkodója volt. Szapolyai János majd I. Ferdinánd követeként Európa számos uralkodójánál járt követként, így 1568-ban ő írta alá a nyolc évre szóló drinápolyi békét is. 1569-ben az esztergomi érsekség élére helyezték, ezzel egyidejűleg ő lett Esztergom vármegye főispánja. 1572 júniusától haláláig töltötte be a királyi helytartói tisztséget. Bíborosi kinevezését követően tíz nappal meghalt. Pályája kezdetén rokonszenvezett a reformációval, de püspökként már határozottan ellene lépett fel. Irodalmi tevékenysége is jelentős: magasztaló költeményeket, verseket, elégiákat, szónoklatokat, leveleket írt. Levelezésben állt többek között Rotterdami Erasmusszal és Philipp Melancthonnal is. A történettudomány számára értékesek utazásainak fennmaradt feljegyzései is.

95 évvel ezelőtt született Weöres Sándor (Szombathely, 1913. június 22. – Budapest, 1989. január 22.) költő, műfordító, író. A modern magyar irodalom egyik legnagyobb, világirodalmi rangú alkotója, Baumgarten-díjas (1936), Kossuth-díjas (1970). Középiskolás korában kezdett el verselni, s mindössze tizenöt éves volt, amikor megjelent első verse, az *Öregek*, melyre Kodály Zoltán is felfigyelt és megzenésítette. A pécsi egyetem bölcsészkarán folytatta felsőfokú tanulmányait, ahol esztétikából doktorált. 1932-ben jelent meg első verse a Nyugatban, majd 1934-ben Pécsen első verseskötete. Ekkoriban már rendszeres kapcsolatban állt Babits Mihállyal és Kosztolányi Dezsővel. Egyetemi tanulmányai végeztével Pécsen lett könyvtáros, majd Budapestre került. 1947-ben nősült meg, Károlyi Amy költőnőt vette feleségül. Rendkívüli nagyságú, összetett életművéből kiemeljük az ún. „gyermekköltészet” megújítását. A *Rongyszőnyeg*, illetve a *Magyar etűdök* eredetileg nem a gyermekek számára készültek, hanem a költészet lehetőségeit tágító rím- és ritmusjátékok. Megfosztja a „gyermekverseket” a gügyögéstől, a leereszkedéstől. Látásmódja a gyermeki természetességet idézi, mely közel áll a szürrealizmushoz, a groteszkhez és abszurdhoz.

(Forrás: Neumann-ház – *Jeles napok*, MTA FFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – *Évfordulók*, Wikipédia)

jég, a hó, akkor kezdtük el ásni a bunkert és felépíteni magunknak. 130-an voltunk az erdőn, és bunkerben a priccseken, ha meg akart valaki fordulni álmában, az egész sor fordult vele. Kegyetlen volt ott a helyzet – háborús bűnösöknek tartottak minket.

3 hónapig voltunk ott, utána visszakerültünk Voronyezsbe, a repülőgépgyárban kezdtem el dolgozni – az alkatrészeket mos-tuk benzinnel. Jóvatételen dolgoztunk kinn. Minden nap azzal hitegettek, hogy majd mehetünk haza.

A lágerben többen meghaltak, mint a fronton. Vagy ennyivaló nem volt, vagy tűzrevaló nem volt. A tetvek teljesen megettek bennünket, nem tudtunk tisztálkodni. 3-4 emeletes priccsek voltak, a tartóoszlop tele volt poloskával.

Csináltunk egy fürdőt magunknak, utána ott tudtunk tisztálkodni.

Karácsonyfát is állítottunk, faforgácsot tettünk rá dísznek.

Hargittai Sándor százados tartotta a beszédet, arról beszélt, hogy vár otthon a családunk. Mindenki sírt.

Nagyon sokat szenvedtünk.

Rengeteget éhezünk.

Már nem hittünk abban, hogy hazajöh-tünk.

Az egész életemet végigdolgoztam, de nem tudtam ezt a 3 évet elfelejteni.

A félelem elkísér a sírig, mert mindig megrettenek.

Cseszko Nándor (88 éves volt hadifogoly) elmondása alapján lejegyezte **Nagyné Kiss Mária**

Beszélgetés Unger Balázs zenepedagógussal

A Kisiskola Művészeti udvarában a tanítványok és szülei körében sütögetés, eszem-izom és foci meccs utáni pihe-nésként kértem meg Balázst egy beszélgetésre.

– Hogyan lesz egy zenészből zenepedagógus?

1986-ban kezdtem el brácsázni a szadai Dobogó Zenekarban, amely aztán Fix-Stimm Zenekarrá alakult. Ott Rónai Lajos szárnyai alatt kezdtük el a muzsikálást ezzel a bandával.

Ez az egész alapozta meg, hogy szeretnék tanítani, mert olyan élmények éltek már gyermekkoromban a muzsikálással, annyira jó volt. Annyira jó rá visszaemlékezni. Ezért szeretném, ha mások is megélnék ezeket az élményeket. Ez aztán annyira sikeredett, hogy az első turai tanítványaim már velem együtt muzsikálnak, tanítanak. Turán a kezdeti időszakban bizonyítani szerettem volna, hogy a népzenei oktatásnak van létjogosultsága, ennek a műfajnak van gyökere és jövője is.

Ügymond misszionárius munkát vállaltam fel.

Miért is érdemes tanítani? Azokért az apró örömökért, amit akár a próbák során, vagy fellépéseken átélhetek, az első igazi sikernek azt éreztem, amikor az Zagyva Banda önállóan tőlem függetlenül, saját elhatározásból próbált.

Apró örömök közé tartozik az is, hogy nem csak zenei téren látom a tanítványok fejlődését, hanem csoport, közösségi szinten is, emberi társas kapcsolataikban is, amelyről azt gondolom, hogy kihát a családi, iskolai és baráti kapcsolataikra is.

Az is örömmel tölt el, hogy a kultúrának egy más igényesebb szeletét tudom feléjük nyújtani, és sok vadhajítás ellenére a megfelelő helyen áll a népzene az értékrendjükben.

Más örömforrás, amikor eltérő szocio-kulturkörből jövő gyermekek találhatnak rá az értékekre a segítségemmel. Ugyanúgy bandázunk, bulizunk, de itt mást kap a fiatal. A muzsikálás megadja azt az örömet, sikerélményt, reális önértékelést, amely feleslegessé teszi, hogy másban keressék a boldogulást, lásd alkohol, drog stb.

A zenének, főleg az együttenzésnek van egy olyan pedagógiai hatása, amely kialakítja a gyerekekben-felnőttekben azt az érzést, hogy felelős vagyok magam, illetve mások, a zenekar iránt. Ahhoz, hogy ezt meg tudják valósítani, bizonyos fegyelmet kell betartani, ami aztán az élet más dolgaiban is meghozza gyümölcsét. Az egymás iránti figyelem, tisztelet minden társas kapcsolat alapja. Ha ezeket az elveket itt sikerül magukévá tenni, már megérte tanítani, foglalkozni velük.

– Hogyan kerültél Jászfényszarura?

A Jászság Népi Együttessel több produkció kapcsán dolgoztunk együtt. Péter Szilárd a jászfényszarui Iglice Néptáncegyüttes vezetője fiatalokból álló zenekart keresett együttese számára, akik a műsorok, fellépések alkalmával húzzák a talpalávalót. A turai Zagyva Banda zenekar az első saját „nevelésű” csoport addigra már a megfelelő repertoárral rendelkezett ahhoz, hogy kíséren tudja az együttest, így lett az együttes kísérő zenekara.

A művészeti oktatás kiszélesítése kapcsán a népzenei tanszak beindításakor már személyre szólóan érkezett a megkeresés népi hangszerek oktatására, úgymint népi hegedű, brácsa, nagybőgő, valamint cimbalom.

2004-ben tehát útjára indult a népzenei oktatás Jászfényszarun jómagam és Boda Gellért tanítványom segítségével.

Megalakult a Jászfényszarui Horz Banda. Horz Jászul annyit jelent, jó. Tehát megelőlegezve ez egy jó banda, amit azóta már számos alkalommal bizonyítottak.

A kapcsolatunkra jellemző, hogy egyenrangú partnernek tekintenek, én is őket. Ritkán, persze, de vannak olyan helyzetek is, amikor túlzottan egyenrangúnak tekintenek, de is mindig a helyére kerül. Én is gyakran viselkedek gyerekként, lásd az előző focimeccsen, táborokban. Amikor próba van, akkor igyekszem megkövetelni tőlük a komoly munkát, de ebből se hiányzik a móka és vidámság.

Időközben a Művészeti Iskola Boldogon kihelyezett népzenei tanszakot indított, ahol szintén szépszámú gyerek sereg sajátíthatja el a népzenei alapjait, Bohák Endre kollégám segítségével.

– Miért pont a cimbalmot választottad?

A brácsázást Rónai Lajosnál kezdtem el tanulni, majd Balaskó Csaba lett a tanárom, aki megkérdezte, hogy lenne-e kedvem cimbalmozni tanulni. Nem igazán volt kedvem, mert belekóstoltam én már más műfajokba is: hegedű, tekerőlant, de egyikhez se volt kedvem igazán. Ekkor olyan ajánlattal állt elő, amely rendkívül csábító volt és óriási motiváció. Azt mondta, ha megtanulok cimbalmozni, beállhatok a zenekarába (a Galga Zenekar).

16 évesen Pesten az óbudai Zene iskolában kezdtem el klasszikus cimbalmot tanulni két évig. Itt elsajátítottam a cimbalmozás technikai alapjait.

A népi cimbalom játékot Béresné Szöllős Beatrix és Balogh Kálmán mestereimtől tanultam. 15 éve már ez a kedvenc hangszerelem. Azért a cimbalom, mert most is sok újat tud adni. Tudom vele kombinálni a ritmikát, mellette dalt is lehet játszani. A cimbalom mind megadja ezt a lehetőséget, hogy kíséretet játszok, vagy önálló szóló dalt.

– Cimbaliband – rendkívül frappáns sokat mondó név. Honnan a név és mit kell tudni az együttesről?

A becenevemből (Bali) adódik. A név a cimbalom, Bali és a band (ami az együttesre utal) összetételéből jött létre.

Célunk, hogy megpróbáljuk megszerettetni az élő népzenei a hallgatósággal. Ezt úgy tudjuk elérni leghatékonyabban, hogy virtuóz darabokat játszunk, amely az emberek megemelkedett ingerküszöbét eléri, felfigyelnek rá. Ha egy cimbalmos üti a cimbalmot, mit a motolla, a bőgős tépi a húrokat a hegedűsnek, harmonikásnak füstölnek az ujjai, akkor nagyobb az esélyünk, hogy felfigyeljenek ránk. Ha tetszik, amit csinálunk, akkor ezáltal közelebb kerülünk a közösséghez, és a többi zenénket is szívesen hallgatják. Honlapunk is van, ahol az együttesről, a programokról tájékozódhatnak az érdeklődők. A rajongótáborunk blogon biztat bennünket és gratulál a sikereinkhez. Ismeretlen emberek hívnak, keresnek meg bennünket, csak hogy elmondják, milyen nagy örömet okoz nekik a zenénk és töb-

bek között nekünk is köszönhető a népi kultúra, népzene, a balkáni zene felé fordulásuk.

– A zenész élete irigylése méltó? Sikerek, fellépések, külföldi turnék...

Mindenképpen a siker az, ami miatt csinálja az ember nap-nap után. A zenészek élete már sajnos nem csak zenélésről szól. Menedzselés, szervezés, egyeztetés, amely szinte egy külön embert kíván, ez egy külön szakma. 50%-ban kell foglalkozni a menedzseléssel, 50% marad a zenélésre, én még emellett tanítok is. A zenélés egy vállalkozás, nem elég, hogy jól elhegedülsz, vagy jól elcimbalmozol valamit. Az ismeretség előre vetíti a sikerességet. Lásd valóság show-k, megcsinált sztárok. Tehát ahhoz, hogy sikeresek legyünk szükség van jó értelemben vett reklámra, más művészeti adottságok alkalmazására is. Szerencsére rendelkezünk ilyen adottságokkal, a színpadon akár mozgásos, vagy mimikai elemekkel is gazdagítjuk a produkciót, nem állt távol tőlünk a móka sem. A közönség visszajelzése feltétlenül doppingol bennünket, és ez a folyamat tovább gerjeszti egymást.

– A családról szabad tudni valamit?

Feleségemet táncos lányként ismertem meg Turán. Kislányom, Unger Panka 6 éves, dínószakértő, csontvázkedvelő, régész szeretne lenni. Az informatika és a dínók a legkedvesebb elfoglaltsága. A zenét is szereti, nagyon szép hangja van, ha van kedve, énekel is. A sok elfoglaltságom ellenére igyekszem minél több időt eltölteni velük, ez mindig kikapcsol, feltölt, új energiát ad.

Édesanyám zenei iskolába járt, az apai üknagyanyám cimbalmozott. Az 1900-as évek elején Bécsben a kisasszonyok zongorán játszottak, Magyarországon a kisasszonyok cimbalmon játszottak. A hangszer őse Indiából származik, ahol 80-90%-ban nők játszanak rajta.

– Mik a terveid a közeljövőben?

30 éves múltam (nem érzem magam annyinak) megpróbálom az életemet más alapokra helyezni, mivel a mostani időszak nagyon rohanós a jövőben szeretném a fellépéseket leredukálni. Maradjon meg a Cimbaliband, és a Szalonna és Barátai. Az Állami Népi Együttessel évi szerződésben vagyok, tehát az ő produkcióik kapcsán is lesz munkám bőven.

Szeretnék még néhány olyan tehetséges gyermeket ki-nevelni, mint Boda Gellért, akivel együtt tanítunk, vagy Szabó András, akit a Zeneakadémián tavaly először indult népzenei brácsa szakra felvettek.

Szeretném elérni, hogy minél több ilyen fiatal legyen, mint ők, szeressenek zenélni, tanítani.

– Az elszántságodat, a gyerekek iránti szeretetedet, felelősségérzetet ismervé, azt gondolom ez sikerülni fog. Az elkövetkező időszakban jó egészséget sok-sok szakmai és magánéleti sikert kívánok. Köszönöm a beszélgetést, találkozunk a népzenei táborban.

Kaszainé Ocskó Györgyi

Születésnapot ünnepelünk!

Egy évvel ezelőtt, 2007. március 11-én tartotta meg alakuló ülését a Nagycsaládosok Országos Egyesületének (továbbiakban: NOE) Jászfényszarui Csoportja. Ezzel egy húszéves múlttal és a Magyar Örökség Díjjal büszkélkedhet a szervezet tagjai lettünk. Az Egyesület arra hívja fel a társadalom figyelmét, hogy a több gyermeket tudatosan vállaló családok a nemzet számára pótolhatatlan értéket képviselnek!

A NOE alapvető céljai:

- A család és a nagycsalád értékeinek felmutatása az egész társadalom számára (családkongresszusok és konferenciák szervezése, sajtómunka, személyes példaadás)
- Érdekvédelem (véleményünk kifejtése és javaslattevés a törvényhozók és döntés-előkészítők számára országos és önkormányzati szinten, továbbá különböző tanácsadó-szolgálatok működtetése)
- Családok közösségeinek építése (helyi családszervezetek létrehozása, családi napok és más közös programok szervezése)

Szeretettel várunk mindenkit, aki ezekkel a célokkal

együttér és szeretne a NOE életében részt venni! Aki a helyi csoporthoz szeretne csatlakozni, az hívja Rigó Krisztinát a 06-70-77-47-516-os telefonszámon, vagy küldje el jelentkezési lapját (letölthető a NOE honlapjáról is: www.noe.hu) a 1056 Budapest, Március 15. tér 8. Pf. 237. címre.

Aki pedig először szeretne belekóstolni a NOE életébe, az vegyen részt a Veszprémben 2008. július 10-13-ig megrendezésre kerülő VII. Családkongresszuson, mely nemcsak a nagycsaládoknak szól, hanem mindenkinek, aki a CSALÁD iránt elkötelezett. A kongresszus mottója pont ezért ez lett: „Köszönet a családnak”. A szakmai programokon kívül lehetőség nyílik környékbeli kirándulásra, balatoni fürdőzésre és Veszprém nevezetességeinek megtekintésére is. A részletekről tájékozódhat az internetről, a Gamesz irodában, vagy Rigó Krisztinánál a fent említett telefonszámon.

A NOE emblémájában egy bárka látható, amely azt jelképezi, hogy a mi feladatunk mindazt az értéket, melyet egy nagycsalád képvisel, gyermekeink tovább tudják vinni az élet tengerén!

A csíksomlyói kegykép

Áll egy különös építmény a jászfényszarui Templomkertben, aminek nyugati oldalában ott látható a csíksomlyói Szűz Mária, balján a gyermek Jézussal. Első látásra az épület alakja némi hasonlóságot mutat a Jászberényben máig fennmaradt három úgynevezett kőképpel. Egykor Fényszarun is állt három ilyen építmény, melyet a helyi lakosok vallási céllal építettek, de emellett jelezték a település belső határát is.

Ezzel szemben a templomkertben található építmény elsődleges funkciója, hogy a benne látható kegyképet méltó módon mintegy keretbe foglalja. Különös módon

az építményen nem áruklodik semmi felirat sem készítőjéről, sem pedig elkészültéről. A képen is csak ez olvasható apró írással: *Pataký Ferenc 1946.* Általában a helybeli lakosság sem igazán tudja, hogy is került ide ez a „műtárgy”. Pedig érdekes története van ennek a modern alkotásnak.

Felállításának gondolata Magyarai Béla nemzetgyűlési képviselőtől származik, aki 1946 márciusában Terenyi László akkori fényszarui plébánost felkeresve elmondta, hogy a csodatevő csíksomlyói Szűz Máriának tett fogadalma teljesítéséért egy emléket szeretne felállítani a településen. Ebbe a plébános beleegyezett és az építmény helyét az akkor már álló I. világháborús emlékmű és a templom között a park széle mellett jelölte ki. A kegyképet vitéz Pataký Ferenc, Horthy Miklós kormányzó volt

udvari festője festette meg, és a felépítmény tervrajza is tőle származik. A képen a híres erdélyi zarándokhelyen, Csíksomlyón található Szűz Mária szobrát ábrázolja a festő kék háttérrel. Érdekes adat, hogy az oltárkép felállítását a helybeli mesterek teljesen díjtalanul végezték el.

A gyors munkának köszönhetően még ez év május 23-án dr. Czapi Gyula egri érsek a bérálás alkalmával az elkészült építményt felszentelte és meg is áldotta. Ezt követően az új kegyképet egykorú feljegyzés szerint „a hívek nagy tömege látogatja állandóan, szinte nincs a napnak perce sem, hogy ne lennének előtte.”

Szintén ebben az évben, 1946. pünkösdjén, június 9-én tartották meg a kegykép első búcsúját. Utalva arra, hogy Csíksomlyón is ekkor van a híres, sok zarándokot vonzó, nagy búcsú. Az ünnepség impozáns keretek között zajlott le. Különös módon a szomszédos községekről is sok zarándok jött, bár a plébános elfoglaltsága miatt a búcsúról nem értesítette a környékbeli híveket. A búcsún „a helybeli hívek feltűnő nagy számban vettek részt, különösen férfiak.” A szentbeszédet és a nagymisést Hegyi Péter csíksomlyói ferences atya tartotta és a körmenetet is ő vezette. Ekkor vetődött fel a gondolat, hogy kérelmezzék az érsekségtől: emeljék Jászfényszarut búcsújáró helyé. A terv azonban a kedvezőtlen politikai fordulat miatt elmaradt, és máig sem valósult meg.

Napjainkban ez a szép emlék ismét felújítva látható. Egyre többen helyeznek el itt virágot, vagy égetnek gyertyát Szűz Mária tiszteletére és imáik meghallgatására. Egyetlen zavaró dolog, hogy az építmény előtt egy mára elvadult bokor van, ami kissé takarja azt.

Ez a sajátos kőkép három részre osztható. Az első a talapzat, mely egy trapéz alapú hasáb, ennek közepén márványból egy kereszt látható. Az alépítmény tetején, a középső rész található, ami téglatest formájú. A kép felőli oldalon félköríves hengerek díszítette párkány áll, melyet két oldalról egy-egy hatszögletű oszlop keretez. A két oszlop között van beillesztve a csíksomlyói kegyszoborról készült kép, amit üveg védelmez a környezeti pusztításoktól. A harmadik része az oltárképnek a tető, melynek alja íves párkány, teteje pedig timpanonos kiképzésű, közepén kereszt látható.

Farkas Kristóf Vince

Elsőáldozás

„A Legszentebb Eukarisztia a mi Urunk Teste és Vére a kenyér és bor színe alatt, amelyet Megváltónk azért rendelt, hogy mindennapi lelki táplálékunk legyen a Mennyek Országa felé vezető utunkon. Az Utolsó Vacsorán Krisztus felfedte jövődő szenvedését az Eukarisztia titkában, amikor a kenyeret és bort mint értünk adott Testét és Vérént nyújtotta át apostolainak és általuk mindnyájunknak, akik hiszünk benne. „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” – fűzte hozzá, amelyet minden időkből parancsként fogunk fel és követünk. Így nemcsak a szentmisében való részvétel, hanem az Oltáriszentségben való részesedés is örömteli kötelességünk. De mindezek is túlmutat óhaja, hiszen szavaiból az Eukarisztia titka továbbadásának kötelezettsége is következik. Ezért személyes jó példánknak túl gyermekeinkkel is megosztjuk a Titkot és minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy vegyék és egyék, éljenek és erősödjenek a mi Urunk testéből.

Első szentáldozásra az gyermek engedhető, aki korának megfelelő érettséggel képes az Eukarisztiát megkülönböztetni a közönséges kenyértől és bortól, valamint

megfelelő hittani ismeretekkel rendelkezik. Ez általában a harmadik osztályban és két esztendő hittanos tanulmány után következhet be legkorábban.”

Eljött az ideje a jászfényszarui harmadikos gyerekeknek is, hogy elfogadják Jézus meghívását erre az ünnepre.

Lelkileg felkészülve érkeztek a boldog napra, mely május 18-án, vasárnap a reggeli 8 órai ünnepi szentmisében érkezett el.

Meghatódva, de örömmel telt szívvel végezték el első szentáldozásukat.

A mise végén szeretetvendégséggel tették még emlékezetesebbé a Jézussal kötött barátság jelképét, melyben testét és vérént adta ajándékba.

Kis hittanosaink lelki felkészítését az első szentáldozásra Csöke György esperes úr és Sándorné Évike hitoktató végezte.

Szentkúti búcsú

*Búcsúsok haladnak, alig fénylő reggel,
még a völgyek alján cirpelt a sötét,
nagy keresztet visznek, cirádás keresztet,
élelmet és gondot – van abból elég.*

*... maguktól kezdik el az éneket is,
vontatottan, lassan, bicegős ütemmel,
-- úgyse zavar senkit, ha kicsit hamis,
se égen, se földön! Itt a szív beszéltet,
s énekelni könnyebb, mint szót váltani
csodás égiekkel s a Boldog Anyával,
hogy mennyire fájhat néha valami.*

Részlet Szent-Gály Kata
Búcsújárók c. verséből

Pipafüst

Jászfényszarui Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Felelős kiadó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:

5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1.

Fax: (57) 422-527

E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.

Tel.: 455-9080, fax: 455-9081

e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető:

a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304

Levél „Babszem Jankó”-nak

Tisztelt „Babszem Jankó”!

Olvastam, többek között magam is Szarkofág és csontváz címmel papírra vetett gondolatait. Bevallom, talán sohasem akadt volna a kezembe, vagy talán csak később a Pipafüst, ha nem hívják fel ismerőseim a figyelmem rá, mondván: Jól kigúnyolták az utcákat! Merthogy én magam is Ságvári Endre utca lakója vagyok. Leszögezem, nem vagyok egy újságba írogató, válaszolgotos fajta, de minél többet rágódom a sorain, annál erősebb bennem a kényszer, hogy megtegyem és amennyiben lehetséges, az én véleményem is eljusson Önhöz. Ha hinni lehet a lap mottójának, mely szerint „mindenkinek van véleménye”, akkor ezt talán sikerül is nyilvánosságra hoznom, mert nem tudom és nem is kutatom, hogy valójában ki is az a „Babszem Jankó”. Nem nagyon akartam bő lére eresztani mondandómat, de számtalan gondolat kavargó a fejemben és publicista múlt hiányában nehéz egy kerek, jól megszerkesztett egészet összehoznom, de most megpróbálom.

Kérdésem, amely az írásával kapcsolatban először felmerült bennem:

Vajon Szent Erzsébet tiszteletére, csak a Ságvári utca lett volna alkalmas a névváltoztatásra, vagy bármely más utca is? Amennyiben ez utóbbi, akkor nem értem csalódottságát az „istenadta” nép döntése ellen. Amint Ön már azt felsorolta, több utcanev is maradt ránk „hagyatékként”. Nem hallottam az említett utcák lakosaitól, hogy náluk kezdeményezte volna bárki a névváltoztatást. (A mi utcánkban legalább megpróbálták...) Én és családom 10 éve lakom ebben az utcában, amely ezidáig szürkén, városunk életében szinte észrevehetetlenül élte mindennapjait. Itt nem laknak egymásra acsarkodó emberek, nincs hajtépés, sárdobálás, hangos családi perpatvar, amely felkeltené a település figyelmét. Csak élünk, amúgy hétköznapiasan, ki-ki végzi a maga dolgát és ha akad is nézeteltérés egymás közt, azt az érintettek csendesen elintézik (legalábbis remélem, hogy így van, mert akkor az előző mondaton nem lehetne igaz). Amennyiben Ön kedves „Babszem Jankó” ismeri utcánk lakóit bizonyára tudja ezt. Szóval, miért is kell megorrolni egy demokratikus döntést hozó közösség tagjaira? Hát nem fantasztikus, hogy manapság dönthetünk bármiről, szabadon véleményt alkothatunk, nem úgy, mint abban a korban, melynek emlékét most „csak” utcanévek idézik fel és még a másképp gondolkodás miatt is meghurcolták az embert? Hát nem furcsa az sem, hogy olyan emberek követnek el mindent a „Ságvári féle” elődeink neveinek eltitteztése érdekében, akik igazából még gondolati síkon sem léteztek, a kommunizmus embert próbáló időszakában? Gyanítom, hogy Ön is csak a történelmi ismereteinek (amit ugye, mint utóbb kiderült pont fordítva próbáltak belénk sulykolni), vagy felmenőinek elbeszélése alapján ismerheti. Én már nem forszírozom Ságvárinak, Fürstnek, Hámán Katónak stb. a szerepét múltunkban, ha ez igénytelenségnek bizonyul, akkor legyek igénytelen. De magyar vagyok, büszke magyar és ők is a magyar történelem alakjai, akik akkor, abban az időben hősek voltak (ezt nem ők mondták magukról, a környezetük emelte őket piedesztálra), mert hittek olyan eszmékben, melyekről ma már tudjuk, hogy tévesek voltak. Én sokkal jobban szeretnék jövőképet rajzolgatni, inkább okulva elődeink hibáiból, mint okolva őket. Összehasonlítani, vitathatatlan, hogy nem lehet őket, hiszen az méltatlan lenne nem csak Szent Erzsébet, hanem minden Szent ellen. Nem is volt céloim ez. „Voksomat” én nem az egyikük mellett és nem a másikuk ellen tettem le.

Hogy a szegénység (remélem itt nem a lelki illetve szellemi szegénységünkre gondolt) motiválta-e döntésükben a lakókat? Nem tudom, hogy kinek milyen az anyagi helyzete, de ne álltassunk senkit azzal, hogy a lakcímkártya ingyenes (csak a lakcímkártya ingyenes!). Ez így is van, de ez csak egy íratunk a sok közül, és a többi bejelentési kötelezettséget ki intézi? A közüzemi szolgáltatókat vagy telefonon, vagy levélben értesíteni kell (ez sem ingyenes!). Akinek hitele van, annak személyesen kell bemutatnia lakcímkártyáját a pénzügyintézetnek. A gépkocsi tulajdonosoknak, úgy tudom, 6000 forint az új forgalmi engedély. A nem anyagi vonzatát nézve pedig ott az ügyintézés. A hivatalok munkaideje megegyezik az ügyfél munkaidejével, tehát szabadság terhére megy. A dolgozó embernek pedig a szabadság nagy kincs és csak akkor veszi igénybe ügyintézésre, amikor nagyon muszáj. A sorbanállás, várakozás is macerás, senki nem szívesen vesz ilyen dolgokat a nyakába. Én, és szerintem hozzám hasonlóan mások is fontossági sorrendet állítottunk fel az életünkben és úgy látszik számunkra ez az „ügy” annyira most nem volt fontos, hogy egybehangzóan akarjuk a változást. Mindenkinek meg volt a maga indoka, gondolom az Önkormányzatunknak szintúgy. Lehet, hogy céljaink, gondolataink különböznek, de ez nem feltétlenül azt jelenti, hogy jobbak, vagy rosszabbak vagyunk, csak mások, és így kerek a világ... Az Ön hazafiasságtól átjárt gondolatait után lehet, hogy az én indokaim túl prózaiak, de nem bánom, akkor megbuktam a HAZAFISÁG-vizsgán. Örülök, hogy olyan korban élünk, amikor „csak” ilyen csatákat kell megvívunk, hogy bizonyítsuk mennyire vagyunk jó állampolgárok!

Önnek és a változást, változtatást óhajtó társaknak pedig kívánok kitarító és lelkesedésben töretlen munkát, hiszen biztosan akad Jászfényszarun több olyan utca is, amely szívesen viselne Szent Erzsébet nevét. Járjanak sikerrel és ne nehezeltjenek a Ságvári Endre utca lakóira!

Maradok tisztelettel (bárkit is rejt a „Babszem Jankó”):

Palócné Sipőcz Krisztina

Tisztelt Palócné Sipőcz Krisztina!

Köszönettel vettük levelét, megkeresését! Természetesen mindenkinek van véleménye s ha a cikk, a nyílt levél megfelelő hangnemű, senkit nem sért, szívesen közzé tesszük! Csupán egy-két észrevételt engedjen meg:

– 2008 február II. évfolyam I. számában az I. oldalon közzétettük az újságban tervezett rovatokat s a rovatok vezetőinek nevét. Az emlegetett cikk a „Só-bors” satírikus rovat keretein belül volt található - a rovat vezetőjének neve szintén az előző lapszámban olvasható. A cikkek szerzőjének jogában áll „névtelenségbe” burkolózni, ha ezt úgy teszi, hogy a szerkesztőségben a nevét megadja! Ezt tette az emlegetett cikk írója is.

– Az írásában (15. sorban): „Vajon az egyház ... kérte a híveitől...” – szeretném kérni, javasolni, hogy gondolja át a megfogalmazását, a pontosság, a hitelesség érdekében. Köszönöm, ha elfogadja a véleményemet! („Babszem Jankó” írásában is ragaszkodunk a hitelességhez). Amint Ön is írja, az utca lakója „abba a táborba tartoztam, amely nem támogatta az utca névváltoztatását”. Ebben az esetben Ön is tudja, hogy Önt nem az egyház kereste meg. Árpádházi Erzsébet pedig tetteivel, jóságával, a szegények, betegek felé való fordulásával „vívta ki az elismerést”...

Várom válaszát – e-mail fordultával, mert a lapzártánk június 1-én volt. Természetesen megkeresésére fenntartjuk az Ön írásának a helyet.

Üdvözlöm a Szerkesztőség nevében:

Kovács Béláné Pető Magdolna

egy karnyújtásnyira Tőled

Jászfényszaru, Szabadság út 30. (06 57) 522 990

új K&H bankfiók nyílt!

K&H fióknyitás betét EBKM= **9,00%***

→ K&H TeleCenter (06 1) 300 0000 → www.kh.hu
→ gyors ügyek sávja → hiteltanácsadás → befektetéstervezés → biztosítások

*Ajánlatunk 2008. május 15. és 2008. november 14. között új bankfiókban, új ügyfeleket elhelyezett, egyhónapos futamidejű K&H fióknyitás betétre vonatkozik. A minimum lekötendő betétösszeg 100 ezer forint, EBKM=9,00% a 2008. május 15-én hatályos hirdetmény szerint. A Bank új ügyfeleket az az ügyfelet tekintti, aki a fióknyitást megelőzően nem szerepelt a Bank ügyfél-törzsadat nyilvántartásában, azaz semmilyen üzleti kapcsolatban/jogviszonyban nem állt a K&H Bankkal. A kiemelt kamatláb csak egy futamidőre szól, a lekötött betét a futamidő lejártát követően automatikusan átvételezésre kerül arra a számlára, amelyről lekötésre került EBKM=0,20%-6,99%, és amely összeg K&H fióknyitás betétben már nem köthető le ismét. Jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek, célja pusztán a figyelem felkeltése. A termék, szolgáltatás részletes leírását, kondícióit a vonatkozó szerződés, Általános Szerződési Feltételek, a K&H Bank Üzletszabályzata és Hirdetménye tartalmazza, melyek megtekinthetők a bankfiókban és a www.kh.hu internetes oldalon. * Bank a kondíciók megváltoztatásának jogát fenntartja.

CSATLAKOZZON DÍJMENTESEN TÁVFELÜGYELETI RENDSZERÜNKHÖZ!

Red Scorpions Security Hungary Zrt.

Jászberény, Ady E. út 37.

Tel./Fax: 06-57-407-747

Rendszerre csatlakozás díja: 0 Ft

Beüzemelési díj: 0 Ft

Installálási díj: 0 Ft

Havi távfelügyeleti díj: 0 Ft

Vagyonvédelmi riasztórendszer szerelésből 10% kedvezmény!

Ajánlatunk új ügyfeleink részére 2008. december 31-ig érvényes.

<http://www.red-scorpions.hu>

K & H

Harmath József:

Fáradtság

Késő van,
Lehulló ruháid átlépve
Fáradt tested megpihen,
Az álmok kertjében.
Még nem alszol, szobád tompa
csendje
Rátapadt a falakra,
Az izzadt mennyezetre.
Susog a diófa az udvaron,
Megrécscsen az ablakkeret,
S halkan kopognak az esőcseppek,
Kopogják, hogy elrohantak az évek.
Pihen veled a szobád, s az óra halk
kattogása.
A szíved mélyén a múltad feltárja.
Ujjaid billentyűként megmozdulnak,
Fáradtak, hunyd le hát szemed
takaróját,
Feledd tested zsibbadását.
Lábaid rándulását,
Könnyeid csordulását,
Szíved szorítását,
Gyermekek és öregek kiáltását.
Feledd a falak piszkosságát,
Feledd, ami fáj, feledd a múltat,
De csak a rosszat.
Mert Te a jelen vagy-az erőnk.
Keziddel sok szívet átölelsz,
Mert mindenkit szeretsz.
Görcsösen kapaszkodsz munkád
gyökerébe,
Add át a tudást, a szeretetet,
Az emberek-halálig őrző szívébe.

Tovább él a vállalkozó női program

Az olimpiai lánggal futni! – mindenkinek leghőbb vágya lenne. Ezúttal négy magyar résztvevőnek sikerült még a tragikus földrengés előtt.

Május 5-én, a Kínai Népköztársaság területén fekvő Hajnan szigetén Halász Judit színművésznő, Barabás Éva az RTL Klub műsorvezetője, dr. Lakatos Katalin a BHRG Alapítvány vezetője és Kovács István Mikulás-nagykövet képviselte Magyarországot.

Barabás Éva az SOS Gyermekfalvak nagyköveteként és az Egy csepp figyelem Alapítvány támogatójaként érdemelte ki, hogy hazánkat képviselhesse Kínában – tudtuk meg Barabás Évától, aki műsorvezetője az Európai Idő című magazin sorozatnak, amelyben bemutatásra került A vállalkozó nők a vidékért, három megye,

három régió határán c. projekt menedzselte. Az egy éve tartó képzési projekt már lezárult, de egyben folytatódik is tovább, hiszen további szakmai tapasztalatcserén vettünk részt (Miskolcon, Sárospatak, Tokaj), illetve a projekt folytatásaként szerveződik a Vállalkozó Női Klub. A Klub keretein belül került sor A vállalkozó női praktikák és fortélyok könyv bemutatására Jászfényszarun, majd Szolnokon, a hetente az egészségünkért (Egészségprogram és jóga), illetve kávéházi beszélgetésre. Itt láttuk vendégül az RTL Klub stábját és ismerhettük meg Barabás Éva élményeit Kínáról, aki így zárta az élménybeszámolót: „tudtuk, hogy történelmi pillanatok részei vagyunk”.

Kovács béléne Pető Magdolna
Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság

Születésnap AKCIÓ!

A Jász-Takarékszövetkezet
a Jászfényszarui üzletház
1 éves megnyitása alkalmából
2008. május 20-ától
helyi akciókat hirdet.

Minden kedves régi és leendő új ügyfelünk részére:

Lakossági és vállalkozói folyószámlákról

6 hónapra lekötött betétekre:

1-3 hónapig évi 9%

4-6 hónapig évi 7% kamat

EBKM: 8,02%

Folyamatosan kínáljuk:

Lakossági számlacsomagok ingyenes bankkártyával,

Lakáscélú hitelek értékbecslési, közjegyzői és
hitelbírálati díj nélkül, lakossági számlanyitás esetén,
THM: 10,65%-10,81%

Felhasználási célhoz nem kötött fogyasztási hitelek
akciós kamattal, hitelbírálati díj nélkül
THM: 19,51%-21,56%

Az Akció visszavonásig érvényes!

A balesetek zöme abból adódik, hogy nem gondolunk a veszélyre kellő tapasztalat vagy ismeret hiányában. Így van ez nyáron is, amikor gyermekeink az iskolai kötöttségből szabadulva, kevesebb felügyelettel indulnak el a vakáció rejtélyes ösvényein. Néhány veszélyforrást kiemelve kérek figyelmet a kedves olvasótól, hogy baleset ne legyen része a nyarunknak.

Permetezés: a mérgeanyag belégzés útján, illetve bőrön át kerülhet a szervezetbe. Szintén fontos szabály, hogy permetezést a kora reggeli órákban, vagy este végezzünk, amikor gyermekeink még/már nem tartózkodnak a kert közelébe. A vegyszeres ruhát azonnal mossuk ki és alapos fürdés után a kádat is fertőtlenítsük, hogy véletlenül se maradjon vegyszermaradék a környezetünkbe.

Mégis, a legtöbb vegyszermérgezés tárolási hibából adódik, például üdítős, vagy ásványvízes üvegbe töltik a megmaradt permetleveket, egyéb oldószereket, mérgeket. Az előhagyott pille-palack gyermekeink kíváncsiságát felkelti és egy óvatlan pillanatban ihatnak az üvegből.

Az sem ritka, hogy a gyerekek kóstolják meg a nekik tetsző növényeket, virágokat, gombákat vagy éppen a felnőttek tévesztik össze azokat, gyógynövénynek hiszik a mérgezőt. Ilyenkor azonnal hívjunk mentőt és vitessük a gyermeket a legközelebbi toxikológiai vagy gyermekgyógyászati osztályra.

Folyadékcsükséglet: bár a tartós nagy meleg mindenkit megvisel, gyermekeink mégis veszélyeztetettek. Hajlamosabbak a kóros folyadékvesztésre, a kiszáradásra vagy a hőgutára. A csecsemők és kisgyermekes szerencsére hangosan jelzik, ha szomjasak, de felmerülhet a kérdés mivel csillapítsuk a szomjukat.

A folyadékcsükséglet kielégítésekor elsősorban a természetes, tehát édesítőszeret nem tartalmazó italokat részesítsük előnyben: adjunk a gyermeknek vizet (még jobb az ásványvíz, mert azzal már az izzadással elveszített fontos ionokat, ásványi sókat is pótolhatjuk) és zöldségleveket (például ásványvízzel hígított frissen préselt sárgarépa-levet). Ezért a nap folyamán gyakran kínáljuk meg az apróságot egy-egy adag folyadékkal.

Nem alkalmasak a gyerekek szomjúságának csillapítására a következő italok: a *mesterségesen előállított gyümölcslevek* (magas a cukortartalmuk, vitamin tartalmuk viszont minimális). A *limonádékban, üdítőitalokban és kólákban* is nagyon sok a cukor, illetve a színező- és aromaanyag. Az *alkoholt tartalmazó italok* legkisebb mennyisége is kárt okoz az agyban és az idegsejtekben. A *kávé és a feketetea* koffeint, illetve teint tartalmaznak és ezáltal szívdobogást és alvászavart okozhatnak. A *szénsavas italok* vízajtó hatásuk miatt kerülendők, ide értve a szénsavas ásványvizet is.

Napfürdő? Nem tanácsos a legmelegebb napszakban a szabadban tartózkodni, mert a meleg kárt okoz a kisgyermek szervezetében. *Délelőtt 10 és délután 4 óra között* csak rövid ideig tartózkodjunk a napon, és akkor is legyen rajtunk és a gyermekén laza ruházat, kalap és napszemüveg. Unalomig ismert szabály az is, hogy *fedetlen fővel ne* tartózkodjunk huzamosabb ideig a napon. A felmelegedő agy fejfájással, hányingerrel jelez, súlyosabb esetekben a test hőmérséklete - akár a láznál - megemelkedik, s végül teljesen felborulhat a hőegyensúly: a gyermek összeesik, eszméletét veszti. Ahogyan tilos felhevült testtel a hideg vízbe ugrani, ugyancsak életveszélyes a gyermeket lehűteni, ugyanis a gyors hővesztéstől görcsös állapot alakulhat ki, s reflexként megállhat a szív. Inkább vigyük a kicsit hűvösebb szobába, kínáljuk meg langyos folyadékkal. Ha csökken a test hő, óvatosan mosdassuk le. Szabályosan használjuk a napvédőnk, ha *napozás előtt minimum fél órával* kenjük fel a bőrünkre. Erre azért van szükség, mert a legtöbb készítmény hatásának alapja a bőrrel történt kémiai reakció, és ennek kialakulásához bizony idő kell. Nem elég bőrünket egyszer alaposan bekenni, hanem *megfelelő időközönként* a műveletet meg kell ismételni. De mi a megfelelő idő? A legegyszerűbben úgy tudjuk megállapítani a védelem időfaktorát, hogy kimegyünk a napra és lemérjük azt az időintervallumot, amely alatt a „simogató napfény érzést” az „égetően tűz a nap” érzése váltja fel. Ez általában 5–15 perces tartományba esik. A kapott értéket szorozzuk fel a fényvédő faktor-számával, majd vonjunk ki belőle 20-at (azt az időt, amely alatt a kívánt reakció kialakul a bőrünkben) és megkapjuk, hogy hány percenként kenegessük magunkat. (Pl. ha valakinek a mért időintervallum 10 perc és 20-as faktorú a napteje, annak ajánlatos 3 óránként bekennie magát.) Természetesen fürdés után ajánlott az ismételt kenés.

Biciklin: gyakori baleset a küllős sérülés. Ha nem szabályos biciklisülésben szállítjuk a gyerekeket, hanem egyszerűen a csomagtartóra vagy valami tákolmányra ültetve, a kicsik ide-oda kalimpáló lába a sebesen forgó küllők közé szorul, és ez súlyos sérülést, törést, a bokaszalagok túlnyúlását okozza. Ahogy a biztonsági gyermekülés használata is jelentősen csökkentette a kis utasok súlyos baleseti sérüléseit, úgy a sisak és a biciklisülés általánossá válásától is hasonlóan áldásos hatást remélhetünk.

Fáramászás: a gyerekek egy része a túl eleven, vagány, a bajt szinte kereső fiúk közül kerül ki. Ők azok, akikkel mindig történik valami. A másik csoportot a „túl jó” kislányok alkotják. A túlvás következtében mozgásuk ügyetlen, nem sportolnak, sokszor még túlsúlyosak is. Tapasztalatok hiányában sokkal jobban ki vannak téve a sérülés veszélyének, mint azok a gyerekek, akiknek szabad kísérletezni, fára mászni, futkosni, egyszerűen nem óvják őket a szélől is. Hagyjuk a gyermeket fára mászni! A megoldást nem a tiltás jelenti. Figyelmeztessük a veszélyekre, tanítsuk meg a biztonságos mászásra. Ha ijesztő magasan látjuk, ne essünk pánikba, ne kezdjünk sikoltozni, hogy „vigyázz, leesel!” Az efféle rémült kiabálás inkább önbeteljesítő jóslatként működik. Helyette nyugodtan, kiegyensúlyozottan magyarázzuk el, hogyan tud a legbiztonságosabban lejutni.

Sebek: gyerekekkel gyakran előfordul, hogy esnek egy nagyot, és máris véres seb ékelkedik térdükön, könyökükön. Mielőbb orvoshoz kell fordulni, ha tátongó sebről van szó, 12-16 óra elmúltával ugyanis már nem varrják össze a sebszéleket. Ugyancsak orvosi feladat a nyilvánvalóan szennyezett, mély seb, valamint minden szúrt seb ellátása.

Ez utóbbiak azért, mert mély, szűk sérülésekről van szó, így a hosszú tüskéről, szög-ről, éles kagylóról ideális körülmények közé, jó mélyre kerülnek a kórokozók. Ezek jellegzetesen nyári, mezítlábas sérülések. Az idegen testek eltávolítását is orvosra kell bízni.

Ezekben az esetekben gyakori, hogy a gyerek tetanuszt kap, ezért az oltási kiskönyvet is vigyük a baleseti sebészetre, ahol orvosi beutaló nélkül is fogadják a kis sérülteket.

Fertőtlenítsük a sebet! A kisebb sérülések otthoni ellátásakor először is mossuk le bő vízzel a sebet, majd itassunk át alaposan néhány steril gézlapot Betadinnal (ez vizes, cseppet sem csípős jóddal), és fertőtlenítsük a sebet.

Sebhintőpor: igen vagy nem? Tény, hogy a sebbe szórt hintőpor a sérülésben képződő váladékkal vakolatszerű masszává áll össze. A tátongó sebből az orvosnak az ellátás során ki kell ezt mosnia, s ez a páciens számára nem éppen kellemes érzés. Ha felületi sérülésről van szó, szintén képződik ilyen „vakolat”, ez lezárja a sebet, s a vastag pörk alatt gennygyülem képződhet.

Ó, Ó, a vakáció!

Horgászhorog: igazi nyári specialitás! A horog beleáll a gyerek ujjába, de nem szabad kihúzni belőle, mert a horog visszahajló „szakállá” miatt ezzel kis darab húst is kitépünk a sebből. Az orvos ezzel szemben érzéstelenítőt ad, majd varrótűszerűen továbbnyomja és áthúzza a bőrön a horgot,

így lehet a legkisebb sérülést okozva eltávolítani.

Kutyaharapás: a legjellegzetesebb hiba, hogy a kisgyerekek a nagyszülőnél megsimogatják a kutyát, miközben az állat eszik. A városi gyerekek számára általában újdonságot jelent az állatok közelsége, ezért járatlanok a velük való bánásmódban. A kutya okozta legkisebb sérüléssel is orvoshoz kell fordulni, mégpedig a kutya oltási bizonyítványával együtt. Igaz ugyan, hogy az utóbbi években kizárólag macskaharapás okozta veszttség fordult elő embernél (csupán egy-két esetről van szó), az óvatosság azonban kötelező és indokolt is, hiszen halálos veszélyt jelentő betegségről van szó.

Kullancsok: már kora tavasztól lehetnek „váratlan vendégek”. Ezekkel a vérszívókkal kapcsolatban fő szabály, hogy érdemes kirándulások után „kullancsvizitet” tartanunk, vagyis alaposan átvizsgálni a gyermekünket, hogy sikerült-e begyűjtenie élősdit. Ezt akkor is érdemes elvégezni, ha a gyermek ruházatát úgy alakítottuk, hogy megelőzzük a csípést, tehát a nadrág szarát a zokniba, az inget pedig a nadrágba tűrjük és fejedőt is használunk.

A megtalált kullancsot a bőrhöz minél közelebb megragadva úgy távolítsuk el, hogy közben a potrohát ne nyomjuk össze. Nem probléma, ha az állat szívókája a bőrben marad, mert a veszélyt jelentő fertőző forrás a kullancs béltartalma. Kicsi a fertőződés veszélye, ha a csípés után 3-4 órán belül eltávolítjuk. A védőoltás – ugyan a kullancs által terjesztett legveszélyesebb fertőzéstől véd – ám csak egyetlen kórképet előz meg. Ezért fontos, hogy a „kullancsvizitet” ne hanyagoljuk el soha, ha a gyermekünk fűben, esetleg bokrok között több időt töltött.

Légkondicionálás: szintén nyári „kényelmi” betegségforrás, hiszen a kánikulai meleg után a tavaszi 18 fokos autóba ülni, majd ismét a 20 fokkal melegebb nyárba kilépni, ez megterheli a szervezetet. A nyálkahártyák kiszáradása, a nagy hő ingás ismétlődő légúti hurutokat eredményez, ami elkerülhető, ha figyelünk a fokozatosságra.

Bízva a zavartalan és baleset nélkül töltött pihenésben jó vakációt kívánok mindenkinek!

A gazdálkodó ember kalendáriuma

A gazdálkodó ember számára nélkülözhetetlen volt az időjárás változásainak ismerete, az ismétlődő természeti jelenségek, jelek megfigyelése. Munkájának eredménye, sikere függött attól, mennyire tudta megfejteni a madarak röptében, a növények növekedésében, a házi- és vadon élő állatok viselkedésében megbúvó jelzéseket, hogyan vette át elődeitől az idő fordulását megmutató jeles napok üzenetét.

Jeles napok időjárás jóslása

Június – Szent Iván hava		
<i>Júniusi derű: bőség, júniusi sár: szükség. Júniusi sár koldusbotot nyomhat a gazda kezébe.</i>		
Medárd	június 8.	<i>Ha Medárdkor esik, Negyven napig esik.</i>
Margit	június 10.	<i>Margit-napi esőcseppek, Negyven napig elperegnék.</i>
János (Iván)	június 24.	<i>János-napi zivatar, Negyven napig elkavar.</i>
Július – Szent Jakab hava		
<i>Ha július nem főz, szeptember éhen marad.</i>		
Sarlós Boldogasszony	július 2.	<i>Sarlós Boldogasszony aminő, Hat hétig olyan lesz az idő.</i>
Margit	július 13.	<i>Mérges Margit, vihart hoz.</i>
Illés	július 20.	<i>Esős Illés rossz, mert áldást nem hoz. Jaj neked kánikula, Ha Illés próféta a nyakadat megmossa.</i>
Jakab	július 25.	<i>Jakab napja vihart szül, Magdolna sárban csücsül.</i>
Anna	július 26.	<i>Anna asszony reggele Már hűvös, ne játssz vele!</i>